

رئاسة الشؤون الدينية
بالمسجد الحرام والمسجد النبوي

Gĩkũyũ

کیکویو

الوسائلُ الْمُفِيدَةُ لِلْحَيَاةِ السَّعِيدَةِ

NJĪRA CIĪNA UMITHIO HE MŪTŪRĪRE WĪNA GĪKENO

Mwandĩki

Sheikh Abdulrahman wa Naaswir Assa'adly

Wambĩrĩria wa mwandĩki

الْوَسَائِلُ الْمُفِيدَةُ لِلْحَيَاةِ السَّعِيدَةِ

NJĪRA CIĨNA UMITHIO HE MŪTŪRĪRE WĨNA GĪKENO

الشَّيْخُ عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ نَاصِرٍ السَّعْدِيُّ

رَحِمَهُ اللَّهُ

Mwandiki

Sheikh Abdulrahman wa Naaswir

Assa'adly

Wambĩrĩria wa mwandiki

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

NJIRA CIŪNA UMITHIO HE MŪTŪRĪRE WĪNA GĪKENO

Wambĩrĩria wa mwandĩki

Ngoci ciothe njega nĩcia Ngai mwene hinya wothe, na ndĩmũira atĩ gũtirĩ ngai wagĩrĩrwo nĩ kũhoywo tiga Ngai ūmũe mwene hinya wothe, ūrĩa ūtarĩ na mũrunawe, na ndĩmũira atĩ Muhammad nĩ ndungata na mūtũmwo wake, thayũ na tha cia Ngai ikorwo hamwe nake, andũ anyũmba yake na arutwo ake.

Na thutha wa macio rĩ, hatarĩ nganja gĩkeno kia ngoro, ūhoreru wayo, gĩkeno kĩayo na gũthenga kwa meciria na kĩahe, nĩkĩo kĩndũ kĩrĩa ūmũndũ acaragia, na hemaũndũ macio mūtũrĩre mwegu nĩwonekanaga, na gĩkeno nĩkĩgacagĩra. Macio mena itũmi cia kĩdini, cia kĩũndũire na ciaciĩko. Ūnakũrĩoũguo, macio mothe matingĩhota gũcokanĩrĩra hamwe otiga harĩ mwĩtikia. Na kũrĩ arĩa'angĩ matarĩ etĩkia, onongorwo nomahote kũgĩa mamwe mamu na njĩra na itũmi cia mwanya. Andũ mena meciria makinyanĩru nĩmararegana na cio, na nomaraga njĩra arĩa njega, ngacĩrĩku na njega makĩria nĩũndũ wa ūrĩa kũhana na maumĩrĩra mega.

Nonĩngũgweta he mandĩko maya marĩa

ngũririkana heitũmi cia ibataro rĩrĩ rĩa igũrũ mũno rĩrĩa ũmũndũ ũwothe nĩrarĩbatara.

Harĩ mamwe mamu, henarĩa matoretĩ he mamwe mamu, magakorwo na mūtũrĩre mwega, magaikara mūtũrĩre wĩna gĩkeno. Na henamwe au arĩa matoretio bio, magakorwo na mūtũrĩre wa mathĩna na ũtarĩ mũgacĩru. Na amwe ao megatagatĩnĩ, kũringana na marĩa mahotithĩtio gũkorwo namo. Na Ngai nĩwe ũhotithagia andũ kũgacĩra, na nĩwe ũhoyagwo ũteithio wa kũhotithia mũndũ gũkinyĩra mawega mothe na kũgitĩra kumana na maũru mothe.

Ibuku: Wĩtikio na gwĩka ciĩko njega.

1. Gĩtũmi kĩnene na kĩambere kia ũndũ ũcio nĩ gũkorwo na wĩtikio na gwĩka ciĩko njega. Ngai mũnene augĩte ta ũũ:

﴿مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ اُنْثٰى وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيٰوةً طَيِّبَةً وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ اَجْرَهُمْ بِاَحْسَنِ مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ﴾ ﴿٧٧﴾

"Mwĩki wega e mũndũrũme kana mũndũ wanja, nake nĩmwĩtikia, nĩtũkamũhe ũtũro mwero mwega; na nĩtũkamahe marĩhi mao kumana na ciĩko ciao njega." (Surat An-Nahl: 97)

Nĩũndũ woguo Ngai mwene hinya wothe nĩamamenyithirie na akĩmerĩra arĩa matukanirie wĩtikio na ciĩko njega atĩ nĩmakagĩa na ũtũro mwega gũkũ thĩ, na marĩhi mega mũcine wa matuinĩ wagũtũra tene na tene.

Gītūmi kĩa ũguo tikĩhithe:Tũndũ arĩa metĩkĩtĩ Ngai wĩtikio mwega, ũrĩa ũciaraga ciĩko njega ĩria ithodekaga ngoro, mĩtugo, thĩ na igũrũ, mena mĩthingi arĩa mamũkagĩra nayo itũmi ciothe iria imakoraga, cia gĩkeno na dumo, naningĩ itũmi cia guoya, meciria na kĩaha.

Mamũkagĩra maũndũ ma marĩa mendete na magũkenia na njĩra ya kũmetĩkĩra, gũcokia ngatho, na kũmatũmĩra na njĩra ĩrĩ na kĩguni. Nanĩundũ woguo rĩĩ, rĩrĩa matũmĩra maũndũ maya na njĩra ĩno, nĩmonaga-nĩundũ wa kũmakenerera, gũkorwo na kwĩrirĩria gwa gũtũra kwaguo na irathimo ciale, na kwĩhoka marĩhi ma arĩa macokagia ngatho-maũndũ manene marĩa mũngagĩrĩrĩkaga nĩundũ wa wega wao, na irathimo ciale, maũndũ maya ma gĩkeno marĩa nĩ matunda make.

Na nĩmamũkagĩra maũndũ ma kũrakarania, nguraro, kĩaha nĩundũ wa kũngethanĩra na marĩa mangĩngethanĩra namo, na kũnyihia marĩa mangĩhota kũnyihia na gũkorwo na gweterera kwegu hemarĩa matangĩhota gwĩthema namo. Na njĩra ĩno rĩ, nĩmagĩyaga kumana na hathara ya gũturithio kũu, kumana na kũngethanĩra na nayo kũngethanĩra kwĩna umithio, mayo na hinya, na kumana na gweterera na kĩgĩrĩro kĩa marĩhi - maũndũ manene marĩa maninaga mathĩna, na gĩkeno gĩkoya bathi ya thĩna, mwĩhoko mwega, na mwĩhoko wa kũgia na riri wa Ngai na marĩhi make,

ũtorĩa augire Mũtũmwo wa Ngai Muhammad, tha na thayũ wa Ngai cikorwo hamwe nake, wĩgio macio he ciogo ciake nginyanĩru.

(عَجَبًا لِأَمْرِ الْمُؤْمِنِ، إِنَّ أَمْرَهُ كُلَّهُ خَيْرٌ، إِنْ أَصَابَتْهُ سَرَاءٌ شَكَرَ فَكَانَ خَيْرًا لَهُ، وَإِنْ أَصَابَتْهُ ضَرَاءٌ صَبَرَ فَكَانَ خَيْرًا لَهُ، وَلَيْسَ ذَلِكَ لِأَحَدٍ إِلَّا لِلْمُؤْمِنِ).

"Ündũ wĩgiĩ mwĩtĩkia nĩ wa magegania. Hatarĩ nganja maũndũ make mothe nĩmairathimo. Agĩa na irathimo agacokia ngatho, ündũria nĩkĩrathimo harĩ we. Na ündũ mũru üngĩmũhanĩkĩra nĩagĩaga na ũkirĩrĩria, ündũria ũkoragwo wĩkĩrathimo harĩ we. Na ündũ ũyũ ndũngĩwona otiga tu kũrĩ mwĩtĩkia. " (Ciogo ciamũkĩrĩtwo nĩ Muslim)

Nĩündũ woguo rĩĩ, Mũtũmwo, tha na thayũ cia Ngai cikorwo hamwe nake, akĩmenyithia andũ atĩ mwĩtĩkia gũcinda gwake, irathimo ciake na matunda ma ciĩko ciake mongagĩrĩrĩkaga kumana na mothe marĩa mamũkoraga magĩkeno na makĩeha. Nanĩkĩo gĩtũmi ũkoraga andũ erĩ nĩmagĩa na macakaya nomakagĩa na ngũrani nene hakinya nĩkwĩtĩkĩra ündũ ũrĩa umanaga na ngũrani ciao harĩ gwĩtĩkia na ciĩko njega. Ŭyũ ũtarĩirio na ngumo ici igĩrĩ nĩamũkagĩra irathimo na macakaya na njĩra ya gũcokia ngatho na gweterera na marĩa mabuataga. Nĩündũ woguo nĩagĩaga na gĩkeno na dumo, kweherero nĩmeciria maingĩ, kĩeha, kũbabaĩka, ruo rwa ngoro na ũritũ wa mũtũrĩre, na mũtũrĩre wake ũkagacĩra gũkũ thĩ. Nake ũyũ üngĩ

rĩĩ, amũkagĩra irathimo na njĩra ya mehia manene mũno, kwĩhũra gĩthũri na kwĩima arĩa angĩ ihoto. Nĩũndũ woguo rĩĩ, mĩgendere yake ikora na akamũkĩra taũrĩa nyamũ ciamũkagĩra ciĩna ũiru na guoya, na ngoro yake igakorwo ndĩrĩ na thayũ. igakorwo igayanĩtiĩ mĩena mĩingĩ. Igakorwo igayanĩtie mwena wa guoya wayo nĩũndũ wa kweherero nĩ ĩndo iria endete, na nĩũndũ wa mũngethanĩro mũingĩ ũrĩa maita maingĩ wĩyumĩragia kumana nayo, na ũndũ ũngĩ nĩatĩ ngoro itingĩrũgama kĩrũgamo kĩrĩa kĩamũre. Nĩũndũ woguo atigaraga enanganja na maũndũ maingĩ, marĩa mangiumĩra kana mage kumĩra. Angĩkorwo nomaumĩre ũrĩa matanyĩtwo na kũbangwo, ũnocio noũndũ wakũmũikĩra kĩeha kumana na mwena ũrĩa ũgwetetwo. Na nĩamũkagĩra mathĩna na kĩeha, gũoya na kũraramĩka. Nĩũndũ wogũo ndũkae kũria kĩrĩa gĩtũmaga akagĩa na mūtũrĩre mũritũ, mĩrimũ ya meciria, na mĩkiha ya kwĩigua, ihoru rĩrĩa rĩahota kũmũrehera maũndũ mũru makĩria makũmũthĩnia tondũ ndaratanya marĩhi omothe, ona ndarĩ na gwĩterera kũria kũngĩhota kũmũteithia, kana kũmũhũthĩria maũndũ make.

Nĩũndũ woguo rĩĩ, Mūtũmwo, tha na thayũ cia Ngai cikorwo hamwe nake, akĩmenyithia andũ atĩ mwĩtĩkia gũcinda gwake, irathimo ciake na matunda ma ciĩko ciake mongagĩrĩrĩkaga kumana

na mothe marĩa mamũkoraga magĩkeno na makĩeha. Nanĩkĩo gĩtũmi ũkoraga andũ erĩ nĩmagĩa na macakaya nomakagĩa na ngũrani nene hakinya nĩkwĩtĩkĩra ũndũ ũrĩa umanaga na ngũrani ciao harĩ gwĩtĩkia na ciĩko njega.

Mwĩtĩkia angĩgerio nĩ Ngai na njĩra ya mĩrimũ, ũkĩa onakana mathĩna mangĩ, kumana na wĩtĩkio wake, nĩagĩaga na wetereri na kũiganĩra, na ndacaragia ngoroinĩ yake ũndũ ũrĩa atabangĩrwo, na nĩaroraga arĩa methĩwake (arĩa akĩrĩte na irathimo) na ndaroraga arĩa meigũrũ wake (arĩa marathimĩtwo kũmũkĩra) ũndũ-ũrĩa ũtũmaga acokie ngatho kwĩ Ngai wake na kũgĩa gĩkeno na dumo na noakĩre ũrĩa ũrathimĩtwo kũmũkĩra no ndarĩ na kũiganĩra na kĩrĩa ahetwo nĩ Ngai.

Ningĩ noũkũre ũrĩa wĩkaga maũndũ atarĩ na wĩtĩkio, akĩgerio kumana na ũkĩa, kana kũrĩrwo nĩmamwe ma merirĩria mathĩ, na ningĩ noũmũkore ena kĩa na mathĩna maingĩ mũno.

Mũbano ũngĩ nĩ atĩ itũmi cia wagagu cingiumĩra, na mũndũ agĩ na gĩthagathago, ũrĩa wĩna wĩtĩkio mũrũmu akoragwo na ngoro nyũmĩrĩru na horeru, enaũhoti wa gũtongoria maũndũ make na njĩra ya gwĩciria, kwaria na kuoya makinya marĩa mabatiĩ. We nĩarĩkĩtie kwĩmenyeria mathĩna maya maramũthumbũra. Nĩũndũ woguo maũndũ maya nĩmahoreragia ngoro ya mũndũ na kũmĩhe hinya.

Ningĩ noũkore ũrĩa ũtarĩ na wĩtĩkio ena kahinda

mũgaro na ũguo. Anyitwo nĩ ihoru, thamiri yake nĩ ãthĩnĩkaga mũno nĩũndũ wake, mĩkiha yake ãkagĩa na kĩgagayo kĩingĩ, meciria make makahurujuka, na akaigua guoya wanjã na wathĩnĩ ãrĩa ũtangĩhota gũtarĩrio. Andũ a mũthemba ũyũ, angĩkorwo itũmia kĩmerera citimaumagĩrĩa, iria irabatara ũmenyeru mũnene, na hinya wao nĩũgũaga na magakorwo na wagagu tondũ ndarĩ na wĩtikio ũrĩa ũrehaga gwĩterera haswa hĩndĩ ya ũritũ na kĩeha na kĩgio.

Mũndũ mũthingu na mũndũ mwĩhia, mwĩtikia na kabiri, nĩmanyitanagĩra he gwetha ũmĩrĩru na njĩra ya kwĩruta, na kũnyihia kĩeha. Ona kũrĩũguo, mwĩtikia nĩ ngũrani nĩũndũ wa hinya wa wĩtikio wake, gweterera, gwĩtikia Ngai, kũmũihoka na kũgĩa na mwĩhoko na marĩhi ma Ngai-ũndũrĩa ũmuongagĩrĩa ũrũme, kũmũnyihĩria guoya na kũmũnyihĩria mathĩna, otorea Ngai mwene hinya wothe augĩte:

﴿إِنْ تَكُونُوا تَأْمُونُ فَإِنَّهُمْ يَأْمُونُ كَمَا تَأْمُونُ وَتَرْجُونَ مِنْ اللَّهِ مَا لَا يَرْجُونَ...﴾^ط

"Angĩkorwo nĩmũranyamarĩka, onao nĩmaranyamarĩka tainyuĩ. Noinyuĩ mũĩna mwĩhoko kwĩ Ngai ũrĩa o matarĩ..." (Suratul Nisai: 104) Ningĩ nĩmonaga ũteithio mũkinyanĩru kuma kwa Ngai, ũteithio wamwanya ũrĩa ũmeheragĩria guoya wao. Ngai aroiga ta oo:

﴿...وَأَصْبِرُوا إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ﴾

"Na etererai. Hatarĩ nganja Ngai ehamwe na etereri." (Suratul Al anfal: 46)

Gwĩkĩra ciũmbe ciĩko njega na njĩra ya kuga na gwĩka. 2. Harĩ imwe cia itũmi iria cieheragia kĩa, gũtangĩka na wagagu, nĩ gwĩkĩra ciombe ciĩko njega na njĩra ya kuga na gwĩka. na mawega mĩthemba yotha, na maya mothe nĩ irathimo na wega. Na kwa njĩra ĩno rĩ, Ngai nĩheragia wagagu na kĩgirĩko kana kĩa harĩ andũ athingu na ehia kũringana na kĩwango kĩa wega wao. Nomwĩtikia ena gĩcunjĩ gĩkinyanĩru makĩria he macio, nake nĩ ngũrani tondũ ciĩko ciake njega ciumanaga na kũrongoreria Ngai mwene hinyo wothe owe wiki na kwĩhoka marĩhi make.

Nĩũndũ woguo rĩ, Ngai nĩamũhũthagĩria gwĩka ciĩko njega nĩũndũ wa irathimo iria akoragwo akĩhoka, na kũmũgirĩrĩria magirĩko kana mathĩna nĩũndũ wa kwĩhoka Ngai owe wiki. Ngai augĩte ta ũũ:

﴿لَا خَيْرَ فِي كَثِيرٍ مِّنْ نَّجْوَاهُمْ إِلَّا مَن أَمَرَ بِصَدَقَةٍ أَوْ مَعْرُوفٍ أَوْ إِصْلَاحٍ بَيْنَ النَّاسِ وَمَن يَفْعَلْ ذَلِكَ أَبْتَغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا﴾

"Hatirĩ irathimo he marĩa maratarana na njĩra ya hitho, otiga harĩ ũrĩa ũrathana harĩ kũruta sadaka, kana gwĩka ciĩko njega, kana kũnyitithania andũ (arĩa mahĩtanĩtiĩ). Na ũrĩa wĩkaga ũguo nĩũndũ wa

kwenda irathimo cia Ngai, nĩ tũkamũrĩha marĩhi manene." (Suratul Nisai: 114)

Ngai nĩarutire ndũmĩrĩri atĩ maũndũ maya mothe nĩkĩrathimo kuma kũrĩ ũrĩa ũrĩkĩtiĩ kũmeka. Na wega ũrehaga wega na kweheria mehia. Na ningĩ akĩruta ndũmĩrĩri atĩ mwĩtĩkia nĩeregĩrĩire marĩhi kuma kwĩ Ngai, nĩakaheo mũcara mũnene. Na hemarĩhi macio manene nĩ kwehererio wagagu, kĩeha, mĩgirĩko na mangĩ maingĩ.

**Ibuku:Kwĩhe mĩhango na ciĩko
mũthemba mũna kana kwĩruta gĩthomo o
gwothe kĩrĩa kĩna umithio.**

Na harĩ itũmi cia kweheria wagagu ũrĩa umanaga na kũnyamarĩka kwa mũnyiginyigi, na ngoro kũhangania na maũndũ ma kĩeha nĩ: Kũhangania na ciĩko mũthemba mũna kana kwĩruta gĩthomo ogĩothe kĩrĩa kĩna ũguni. Ũndũũ nĩũgiragĩrĩria ngoro kũgĩa na meciria kumana na ũndũ ũrĩa ũramĩhe wagagu. Hihi nĩũndũ wa macio, ahota kũriganĩrwo itũmi iria ciamũreheire wagagu na kĩeha kũ, nĩũndũ woguo rĩ, ngoro yake ikĩgĩa na gĩkeno na ikĩendereya kũgĩa na mayo. Mwĩtĩkia na angĩ mehocetie he itũmi ici. Nomwĩtĩkia nĩakoragwo emwega makĩria wĩtĩkiainĩ wake, kwĩhoka Ngai gwake na kũgĩa na mwĩhoko na marĩhi nĩũndũ wa kwĩhangia gwake na gĩthomo kĩ areruta kana kĩrĩa araruta arĩa angĩ na ciĩko njega iria areka. Angĩkorwo nĩ mahoya, nĩũndũ woguo

magatwĩka mahoya. Na angĩkorwo nĩ mĩhango ya thĩ kana ũndũire mũna, amĩnyitithanagia na itanya rĩega, na akarongoreria he gwithĩkĩra Ngai. Nĩkĩo gĩtũmi ndeto ĩno iracangĩra harĩ gũtoria kwĩheria wagagu, maritũ na kĩeha. Karĩ andũ aigana hihi magĩire na wagagu na mathĩna ma ihinda kwa ihinda na akĩnyĩtwo nĩ mĩrimũ ngũrani ngũrani, angĩkorwo dawa yake ĩrĩa ĩnaumithio nĩ kũriganĩrwo nĩ itũmi iria imekĩrĩte kĩeha na wagagu, na ningĩ dawa yake ĩgĩkorwo nĩ kwĩhe mĩhango na mawĩra he mawĩra mao mabata.

Wĩra ũrĩa araruta ũbatĩ gũkorwo kindũ kĩrĩa ngoro yake ĩgĩyaga na ũhoreri thĩiniĩ wayo na gũkĩrirĩria mũno. Nĩtondũ ũndũ ũcio wĩna ũhotekeku mũnene makĩria wa gũtũma gũkinyanĩria itanya rĩrĩ rĩrĩa rĩna umithio, na Ngai nĩwe ũĩ makĩria.

Ibuku:Kwerekeria meciria make mothe harĩ kũruta wĩra wa mũthenya womũthe. Na he maũndũ marĩa angĩhota kwĩgirĩrĩria kumana na gũthĩnĩka na wagagi, nĩ kwerekeria meciria make mothe he kũruta wĩra wa mũthenya womũthĩ, kwaga gwĩtanga biu na maũndũ ma thikũ igũka na kwaga kĩeha kumana na maũndũ mahĩtũku. Nĩkĩo gĩtũmi mūtũmwo wa Ngai (Muhammad) tha na thayũ wa Ngai ũkorwo hamwe nake, nĩegitagĩra kumana na wagagu na kĩeha (Na ciugoinĩ ciake iria ciamũkĩrirwo nĩ Bukhari na Muslim). Nĩtũndũ

gūcakaya nĩündũ wa marĩa mahĩtũku na marĩa matangĩhotekeka kũmacokia kana kũmaiũkia gũtingĩteithia kĩndũ. Kĩeha kĩrĩa kiumanaga na gwĩtigĩra maündũ marĩa magoka nogũkorwo kwĩna ũgwati kwĩ mũndũ. Nĩündũ woguo rĩĩ, ndungata ĩbatĩĩ gũkorwo ĩgĩcugurĩka na mamũthenya wayo, akĩũngania kĩo gĩake he kwagĩria mũthenya wake, na mahinda make ma rĩu. Nĩündũ wa gũcokanĩrĩria ngoro nĩündũ wa maya, gũgũtũma ciĩko ikinyanĩre, na kũmũhe gĩkeno kumana na kĩeha na ruo. Mũtũmwo wa Ngai Muhammad, tha na thayũ wa Ngai ũkorwo hamwe nake, akĩhoya ihoya kana rĩrĩa ĩgũtongoria arũmĩrĩri ake harĩ ihoya, hau nĩameraga mekĩrĩre hamwe na kũhoya ũteithio wa Ngai na kwĩhoka wega wake harĩ kuoya ũndũcio noritũ na kwĩrutanĩria harĩ gũkinyanĩra gwa kĩrĩa arahoya kiumĩre. Na nĩngĩ gũtiga marĩa arahoyaga meherio. Nĩündũ ihoya rĩkoragwo rĩnyitanĩte na ciĩko. Na ndungata yagĩrĩrwo nĩ kwĩrutanĩria he maündũ marĩa maramũguna dininĩ na thĩ yake, na kũhoya mwathani wake amũhotithie gũkinyanĩra kwamatanya make, na asharie ũteithio wake wĩgĩĩ ndetoĩno, ũtorea mũtũmwo Muhammad tha na thayũ wa Ngai ũkorwo hamwe nake augĩte.

(اِحْرَضْ عَلٰی مَا يَنْفَعُكَ وَاسْتَعِزْ بِاللّٰهِ وَلَا تَعْجِزْ، وَاِذَا اَصَابَكَ شَيْءٌ فَلَا تَقُلْ:
لَوْ اَنِّيْ فَعَلْتُ كَذَا كَانَ كَذَا وَكَذَا، وَلٰكِنْ قُلْ: قَدَّرَ اللّٰهُ وَمَا شَاءَ فَعَلَ، فَاِنَّ لَوْ تَفْتَحُ
عَمَلَ الشَّيْطَانِ).

"Wĩrutanĩrie he maũndũ marĩa mena kĩguni harĩ we, na ũcarie ũteithio kuma kwĩ Ngai, na ndũkaĩ gũkua ngoro. Ũndũ ũngĩkũhanĩkĩra ndũkaĩ kuga: 'Koro ndĩrekire ũna kũngĩrahanire ũna' nouge atĩrĩ: 'Ngai nĩarabangĩte, nake ekaga ũrĩa ekwenda. 'Tondũ kuga narĩkorwo nĩkũheyaga caitani kamweke." (Ciugo ciamũkĩrĩtwo nĩ Muslim) Haha mĩtũmwo wa Ngai, tha na thayũ wa Ngai ũkorwo hamwe nake, nĩatukanirie watho wa kwĩrutanĩria he maũndũ marĩa mena umithio mahindainĩ mothe na gũcaria ũteithio kuma kwĩ Ngai na kwaga gwĩtĩkĩra kũhotwo, kũrĩa nĩ ũgũta ũrĩa ũrehaga maũndũ moru, na kwĩheyana he maũndũ mahĩtũku na mekĩku, na gũtĩya mĩbango ya Ngai na maumĩrĩra mayo.

Na agayanirie maũndũ he marũngo merĩ: Kĩrũngo kĩa ndungata ĩngĩhota kwĩrutanĩria kuona kĩrĩa ĩngĩhota, kana kũmĩgirĩrĩria kana kũmĩnyihĩria. Gĩcunjĩ gĩkĩ ndungata yagĩrĩire kuonania kĩyo kĩayo na gũcaria ũteithio wa mwathani wake. Na hena gĩcunjĩ atangĩhota gwĩka ũguo. Gĩcunjĩinĩ gĩkĩ ndungata yagĩrĩrwo kũhorera, kũiganĩra na kwĩheyana kwĩ Ngai. Hatĩrĩ nganja atĩ gwĩkĩrĩra watho ũyũ nĩ gĩtũmi gĩa gĩkeno na kwehera kwa wagagu na kĩa.

Ibuku: Kũiririkana Ngai mũno.

Na he itũmi nene cia kũhingũka kwa ngoro na ũhoreru wayo nĩ kũiririkana Ngai mũno. ũndũ ũcio

wĩna ihutia rĩa magegania harĩ kũhingũka na ũhoreru wa ngoro, na kwehera kwa wagagu na kĩahe gĩaake. Ngai mwene hinya wothe augĩte taa ũũ:

﴿...أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ﴾

"..Ririkanai, hatarĩ nganja he kũririkana Ngai nĩguo ngoro igĩyaga na ũhoreru!" (Suratul Rad: 28) Kũririkana Ngai kwĩna ihutia inene mũno harĩ gũkinyĩria itanya rĩrĩ kumana na ngoci ciake ngothi ngothi, na nĩundũ wa marĩhi na irathimo ciake iria ndungata iraciĩhoka.

Kwarĩrĩria wega wa Ngai wa thĩiniĩ na waja. Ningĩ, kwarĩrĩria mawega ma Ngai mathĩiniĩ na manja. kũmamenya na kũmarĩrĩria nĩ gũcangagĩra Ngai kweheria wagagu na kĩahe, na gũtindĩkĩrĩria ndungata gũcokia ngatho, ũndũ ũrĩa nĩ wa gĩkĩro kĩa igũrũ biũ na theru, onokorwo ndungata iũkĩainĩ, mũrimũinĩ kana mĩthemba ĩngĩ ya macakaya. Tũndũ angĩkorwo noahanie mawega ma Ngai igũrũ rĩaake marĩa matangĩtarĩka-na mathĩna marĩa mamũnyitĩte, nĩundũ woguo mathĩna macio matingĩhota kũhananio ona hanini na mawega macio.

No Ngai angĩgeria ndungata yake na njĩra ya mathĩna na mĩtangĩko, nayo ndungata ĩyo ĩgĩe na ũkirĩria, kũiganĩra, na gũtherenda kwĩ Ngai, maumĩrĩra nomakorwo memahũthũ, mũrigo wake kũhũtha, na mwĩhoko wake wa kũgĩa na marĩhi na

irathimo kuongerereka. Na kūhoya Ngai na njīra ya gūkirīrīria na kūiganīra nīgūtūmaga kūigwa indo ndūrū ciīna cama, na cama wa marīhi make nītūmaga ariganīrwo nī ruo rwa ūkirīrīria wake.

Kūrora arīa methī witū Na he mamwe mamarīa mekīguni kīnene makīria ndetoinī-īno, nī gūtūmīra marīa atūtongoririe namo mūtūmwo wa Ngai Muhammad, tha na thayū wa Ngai ūkorwo hamwe nake, ciugoinī ciake itarī na nganja, augīte ta ūū:

(انظُرُوا إِلَى مَنْ هُوَ أَسْفَلَ مِنْكُمْ وَلَا تَنْظُرُوا إِلَى مَنْ هُوَ فَوْقَكُمْ فَإِنَّهُ أَجْدَرُ أَنْ لَا تَزْدَرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ).

"Rorai arīa methī yanyu, nomūtikarore arīa meigūrū rīanyu. Tūdū hena ūhoteteku mūnene atī mūtingī nyarara irathimo cia Ngai iria mūrī nacio." (Ciamūkīrīt two nī Al-Bukhari). Angīkorwo ndungata nīkūiga maono maya manene mbere ya maitho mayo, noūmīone īgīcinda namba nene ya andū harī kūgīa na ūgitīri na harī gūkinyīra ūgunīku ūrīa ūnyitanīte na ndeto īyo, na he oboco na marīa makonaine nago, nītūdū woguo ūkehera wagagu na kīeha gīake, na gīkeno na dumo nīciongererekaga nītūdū wa wega wa Ngai, iria amakīrīte nacio arīa me thī yake.

Na oūrīa ndungata īrenderea gwīciria wīgīi irathimo cia Ngai cija na cia thīiniī, cia kīroho na cia gīthī, noguo arathiī nambere kuona ūrīa Ngai amūrathimīte na kūmūthemia na mawaganu

maingĩ. Na hatirĩ nganja atĩ ũndũ ũcio nĩũgiragĩrĩria wagagu na kĩaha, na ũkarehe gĩkeno na dũhio.

Ibuku: Kwĩrutanĩria kweheria itũmi cia kũrehe wagagu na gũcaria itũmi cia kũrehe gĩkeno.

Na harĩ imwe cia itũmi iria cirehaga gĩkeno na kweheria wagagu na kĩaha nĩ kwĩrutanĩria kweheria itũmi iria irehaga wagagu na gũcaria itũmi iria irehaga gĩkeno. Ũndũ ũcio ũkaga nanjĩra ya kũriganĩrwo nĩ mathĩna marĩa mahĩtũku marĩa atangĩahotire kũmethema, na kũmenya atĩ kũhangia meciria make he macio nĩwĩra wa tũhũ, na ũndũ ũtangĩhotekeka, na atĩ ũcio nĩ ũrimũ. Nĩũndũ woguo rĩĩ, ahũrane na ngoro yake kumana na gwĩciria mamwĩgĩe, naningĩ ahũrane nayo kumana na wagagu tũndũ wa maũndũ maroka, marĩa nĩ hamwe na ũkĩa, guoya na mangĩ maingĩ marĩa arona nomamũkore mūtũrĩreinĩ wake. Nĩabatĩĩ kũmenya atĩ maũndũ maya maroka matiyoikaine: Nĩũndũ ũrĩkũ ũkumĩra mweka kana mũru, mwĩhoko na ruo, na atĩ memokiinĩ ma ũrĩa wĩhinya, mwene ũge. Ndungata itirĩ ũhoti igũro rĩamo otiga kwĩrutanĩria kuona irathimo ciamo na kũgirĩrĩria maũru mamo. Ningĩ ndungata nĩibatĩĩ kũmenya atĩ angĩkorwo noahote kũgarũra meciria make kuma kwĩ wagagu wake nĩũndũ wa mūtũrĩre wake ũrĩa ũroka. Nakwĩhoka Ngai wake nĩguo maũndũ make magacĩre, na akagĩa na ũhoreru he maũndũ macio,

na arĩkia gwĩka ũguo ngoro yake nĩkũgia na ũhoreru, na nĩkũgacĩra na wagagu na kĩeha gũthira.

Gũtũmĩra mahoya Nahe maũndũ marĩa mekĩguni kĩnene makĩria he kũrora mbere ya maũndũ, nĩ gũtũmĩra ihoya rĩrĩ rĩa mũtũmwo wa Ngai Muhammad aĩtũmĩraga kaingĩ:

(اللَّهُمَّ أَصْلِحْ لِي دِينِي الَّذِي هُوَ عِصْمَةُ أَمْرِي وَأَصْلِحْ لِي دُنْيَايَ الَّتِي فِيهَا مَعَاشِي، وَأَصْلِحْ لِي آخِرَتِي الَّتِي إِلَيْهَا مَعَادِي، وَاجْعَلْ الْحَيَاةَ زِيَادَةً لِي فِي كُلِّ خَيْرٍ، وَالْمَوْتَ رَاحَةً لِي مِنْ كُلِّ شَرٍّ).

"We Ngai wakwa, thondekera ndini yakwa ĩrĩa nĩyo mũthingi wa maũndũ makwa. Na ũthondekere thĩ yakwa kũrĩa mũtũrĩte wakwa ũgunĩkaga. Na ũthondekere mũtũrĩre wakwa wa thutha wa gũkua tondũ kũu nĩkuo ngacoka ndauma thĩ-ĩno. Na ũthondeke mũtũrĩre wakwa ũkorwo wĩ nyongerera ya irathimo oharĩ ũndũ mwega, na gĩkuo gĩkorwo kĩ ũhurũko wakwa kumana na maũru mothe. (Ciugo ciamũkĩrĩtwo nĩ Muslim) Na ningĩ uge wake:

(اللَّهُمَّ رَحْمَتَكَ أَرْجُو فَلَا تَكِلْنِي إِلَى نَفْسِي طَرْفَةَ عَيْنٍ وَأَصْلِحْ لِي شَأْنِي كُلَّهُ، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ).

"We Ngai wakwa, thaa ciaku nocio njĩrĩgĩrĩre, ndũkaĩ kũndiganĩria ndĩ wiki ona kahinda tagakũbucia ritho, na ũthondekere maũndũ makwa mothe, gũtirĩ ngai yagĩrĩrwo nĩ kũhoywo otiga we mwene hinya wothe. (Yamũkĩrĩtwo nĩ Abu Daawuud na njĩra nginyanĩru ya wamũkĩri). Nĩũndũ

woguo rĩĩ, angĩkorwo dungata noĩhoĩ ihoya rĩrĩ rĩrĩa
rĩna umithio mũnene mūtũrĩrĩine wake wa kĩdini
na gĩthĩ na ngoro theru, na ũrongoreru mwega,
hamwe na kwĩrutanĩria gwake gũkinyanĩra kwa
marĩa arenda, Ngai nĩekũmũigwa na amũhe marĩa
ahoya, na kĩeha gĩa ke gũcejia na gũtuĩka gĩkeno.

**Ibuku: Kūbanga maumĩrĩra moru
makĩria**

Na he itūmi iria ciĩ kīguni makīria cia kweheria wagagu na kīeha angīkorwo ndungata noīnyitwo nĩ mathīna, nĩ kwīrutanīria kūmanyihia najīra ya kūbanga maumīrīra moru makīria marīa ūndūcio noūhote kūmūgīa, na amenyerie ngoro yake maūndū macio. Arīkia gwīka ūguo rī, agerīĩ kūnyihia marīa mangīhota kūnyihio oūrīa kwahotekeka. Emenyeria ūū, na kwīrutanīria gūkū kwīna kīguni, wagagu na kīeha nīikwehera, na nīegūkorwo ereheire ūguni na gwīthema na maūndū moru.

Nĩũndũ woguo rĩ, agĩa na itũmi cia guoya, itũmi cia ndwari, itũmi cia ũkia na wagi wa indo ngũrani ngũrani iria endete, abatie kwamũkĩra macio mothe na jĩra ya ũhoreri na kwĩmenyeria mathĩna. Nĩabatiĩ gwĩka ũguo kwĩ marĩa marũrũ makĩria ma maya. Nĩũndũ kũmenyeria ngoro yake kũmĩrĩria mathina, nĩgũtũmaga makahotha na kwaga ũrũrũ, na haswa angĩkorwo nĩekwĩhangia na kũmagirĩeĩria kumana na ũhoti wake. Nginya hau egũkorwo na ũmenyeru

na kīo iria ikūmūteithia kūhūrana na mamūtūrīre wake. Na hatirī nganja atī maūndū maya mena ūguni mūnene harī kūrehe gīkeno na kūhingūka kwa ngoro, nī he marīa arehoka he marīhi marīu na mathutha. Ūyū nīūndū wanonwo na kūgerio na maūmīrera nī mega kwīarīa manageria.

Ibuku: Hinya wa ngoro na kwaga gūthīnīka na kūhitio nīūndū

Na he kīhonia kīnene biū kia mīrimū ya ngoro, ona mīrimo ya mwīrī, nī hinya wa ngoro na kwaga gwītanga, kwaga kūhutio nī gwīcirīria ūndū na meciria marīa marehagwo nī gwīciria ūru. Kūrakara na gūtukanīrwo nī imwe cia itūmi ira irehagīra mūndū ruo rūnene. Na ūrīa ūrehoka kūnyitwo nī mūtino kana maūndū moru na kūrīrwo nī maūndū marīa endete, gūcūngagīrīra kūrehe wagagu na kīeha na mīrimū ya meciria na ya mwīrī, na gūthūka kwa mīkiha ya neva, kūrīa kūrehaga maumīrīra moru, ūndūrīa andū aingī mena ūira waguo mūingī.

Kwīhoka Ngai Na ngoro yarīkia kwīhoka na kūnengera Ngai maūndū mayo, na kwaga meciria moru hīndī ya kwīheyana kwī Ngai, na īgakorwo na mwīhoko na Ngai na kūhorera nīūndū wa wega wake, wagagu na kīeha nonginya ikorwo haraihu nake. Ningī nīekwehererwo nī mīrimū mīingī ya kīmwīrī na ya meciria, na ngoro yake kūgia na hinya na kūhingūka na kūgīa na gīkeno gītangīhota

gūtārīrio. Ehihi nĩ thibitarĩ cigana ciĩna arwaru a mĩrimũ ya meciria na gwĩciria maũndũ moru? Na hihi nĩ andũ aigana mena hinya manyitĩtwo nĩ maũndũ maya? Tũtakũgweta andũ matarĩ hinya? Na hihi nĩ maita maigana ũndũyũ ũrehete ũrimũ na ũgũrũki? Ūrĩa ũtarĩ ũgwatinĩ nĩ ũrĩa Ngai agitĩrite, akamũhotithia kũhũrana na ngoro yake (merirĩria) nĩguo kũgĩa na itũmi ciana umithio, cia gũthondeka ngoro, cia kũgirĩrĩria wagagu wake. Ngai mwene hinya wothe arauga ta ũũ:

﴿...وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ...﴾

"..Na ũrĩa wĩhokaga Ngai, nĩ amũiganĩte..."
(Suratul Twalaq: 3) Ūtaũkwo nĩatĩ, Ngai nĩ ekũmũigana he maũndũ make mothe ma kĩdini na magũkũ thĩ marĩa mara mwĩkĩra wagagu.

Ūria wothe wĩhokaga Ngai nĩakoragwo na ngoro ĩnahinya, ndahutagio nĩ meciria matarĩ mama, na ndathĩnagio nĩ maumĩrĩra ma maũndũ, ntondũ nĩoĩ atĩ maya nĩ mamwe ma kwaga hinya kwa ngoro, na harĩ kwaga hinya na guoya ũrĩa ũtarĩ na ũma, na nĩoĩ atĩ Ngai nĩamũrũgamĩrĩire kũiganĩra gũkinyanĩru ũrĩa ũmwĩhokete. Nĩũndũ woguo akagĩa na mwĩhoko na Ngai na akahorera nĩũndũ wa ciĩra ĩrwo ciake, na kĩaha gĩaake na wagagu cigathira. Na guo ũritũ wa maũndũ ũgatwĩka ũhũtho, na kĩaha gũtwĩka gĩkeno, na guoya wake gũtwĩka thayũ. Nĩũndũ woguo rĩ, tũrahoya Ngai

mwene hinya wothē ūgitĩri, na atũteithie kumana na wega wake, hinya na ūtongoria wa ngoro citũ, na kũmũlhoka na jĩra nginyanĩru, ūndurĩa athereirie andũ ake atĩ nĩmekuona mawega, na gũthemwo na ruo na kũgurara.

**Ibuku: Kũmenyeria ngoro kũmĩrĩria
kwaga gũkinyanĩra kwa andũ arĩa angĩ**

Na he ciugo cia mũnabii wa Ngai Muhammad tha na thayũ wa Ngai ikorwo hamwe nake:

(لَا يَفْرَكُ مُؤْمِنٌ مُؤْمِنَةً إِنْ كَرِهَ مِنْهَا خُلُقًا رَضِيَ مِنْهَا خُلُقًا آخَرَ).

"Mũndũrũme mwĩtĩkia ndakaĩ kũmena mũtumia mwĩtĩkia. Angĩkorwo no amene mũtugo ūmwe kuma kũrĩwe, no akenio nĩingĩ." (Ciugo ciamũkĩrĩtwo nĩ Muslim)

Kwĩna meguni merĩ manene:

Kĩguni kĩa mbere:Mwerekera wa mũndũ gũikarania na mũtumia, andũ a bamĩrĩ, arata, na mũruti wĩra na mũndũ owothe ūkonainĩ nake, na atĩ nĩũbatiĩ kũharĩria ngoro yaku atĩ nomũbaka akorwo na kasoro kana kwaga ūkinyanĩru wa kĩmũmbĩre kana gũkorwo na kĩndũ kana ūndũ ūtagũgũkenia. Nĩũndũ woguo rĩ, ūngĩona ūndũ ūcio, geria kũhanania, ūndũ ūyũ na ūngĩ ūria ūrendekana kũrĩ we kana kĩrĩa wagĩrĩrwo nĩ gwĩka wa kũgĩa na kwaranĩria na gũtũria wendo, na jĩra ya kũririkana mawega make nawendi wa gwĩka wega. Nĩũndũ woguo nĩũndũ wa kwaga gwĩkĩrĩra mahĩtia macio

na gũtambũra mawega mao, ndũgũ nĩ ãtũraga na kwaranĩria na nĩũkũgĩa na ũhoreru na gĩkeno.

Kĩguni gia kerĩ: Nĩ kwehera kwa wagagu na kĩaha, gũtigara kwa ũhoreri, na kwenderea kũrũgamia kĩhoto kia ũmũhaka kĩa kĩaandĩkithĩtio, na kuonekana kwa gĩkeno gatagatĩ ka mĩena ĩno ĩrĩ. Nĩũndũ woguo, ũrĩa ũtekuoya mwerekera ũyũ ũrĩa wagwetirio nĩ mũtũmwo wa Ngai tha na thayũ cikorwo hamwe nake, handu hoguo akagarũra ũndũ ũyũ na akarora maũndũ moru tu, na akanyarara mawega, nomũhaka agĩe na wagagu, na nomũhaka gũgũkorwo na mũikarania mũri harĩ we na mũndũ ũngĩ ũria manyitithanĩtio nake nĩ wendo, na gũgũkorwo na kũimanwo kwa ihoto nyingĩ iria oũmwe wao agĩĩre gũciga.

Na andũ aingĩ arĩa meũgĩ nĩmeharagĩria kĩmeciria hĩdĩ ya ithukanio na mathĩna na jĩra ya gweterera na ũhoreri. Nohĩndĩ ya maũndũ manini matarĩ na kĩguni, nĩmaiguaga wagagu, na gĩkeno kĩa gĩgakorwo na mathĩna. Gĩtũmi kĩaũguo nĩatĩ hĩndĩ ya maũndũ manene nĩmerutanĩirie kũrĩa namo, nomakĩriganĩrwo hĩndĩ ya maũndũ manini, nĩũndũ woguo ndeto ĩyo ĩkĩmahutia hamwa na gĩkeno kiao. Mũndũ wĩna ũgĩ eharagĩria nĩũndũ wa maũndũ mothe, manene na manini, na kũhoya Ngai amũteithĩ he maya, na ndakamũtiganĩrĩĩ ona sekondi ĩmwe. Ũũ nĩgũo ĩkũhota kũrĩa na maũndũ manini na jĩra hũthũ, otorĩa ahotire kũrĩa na

maũndũ manene. Nĩũndũ woguo agatigara ena ũhoreru wa ngoro, ũhoreru wa ngoro na kũigua gĩkeno.

Ibuku: Kũĩneana na kũirekereria he maũndũ marĩa marehaga wagagu.

Mũndũ wĩna ũgĩ oĩ atĩ mūtũrĩre mwega nĩ wa gĩkeno na ũhoreri, na atĩ nĩmakuhĩ mũno, na ndabatiĩ kũmakuhĩhia na wagagu na kwĩingĩria mĩnyamaro-inĩ, tondũ ũguo nĩ mũgarũ na mūtũrĩre mũkinyanĩru. Nĩũndũ woguo rĩ, ũrĩa ũgĩaga na ũiru na mūtũrĩre wake nĩguo gĩcujĩ kĩnene kia mūtũrĩre wake ndũkae kuoywo oũguo tu nĩ meciria moru na kĩaha. He ndetũ ĩno hatirĩ ngũrani ya mũndũ mwega na mũru, no mwĩtĩkia nĩ agocagũo mũno na ngoci ĩno na nĩarĩ gĩcunjĩ kĩnene makĩria kĩa kĩumithio wa rĩu na wa kahinda gegũka he ũndũ ũcio.

Kũringithania irathimo cia Ngai na maũru marĩa mamũnyitĩte Ningĩ nĩkwagĩrĩire agĩa na macakaya onakana gwĩtigĩra kũgĩa namo, nĩakĩringithanie irathimo iria enacio irĩ cia kĩdini kana cia maũndũ mathĩ, na macakaya marĩa mamũnyitĩte. Arĩkia kũringithania nĩekuona atĩ arathimo iria enacio nĩnyingĩ nakuoguo macakaya na kĩaha nĩikũmũhũthĩra na kwehera naihenya.

Naningĩ aringithanie maũru marĩa areciria nomamũnyite na ũhoteteku mũnene wa kũgĩa na ũgitĩri kumana na macio. Hau ndakareke ũhotekeku mũnini ũcinde mũingĩ ũrĩa wĩna hinya, na

nĩūkwehera wagagu na kīeha gĩake. Na nĩabatiĩ kũbanga ũhotekeku mũnene mũno ũrĩa ũngĩhota kũmũnyita. Ũndũ ũcio nĩūtũmaga eharĩrie na ũndũ owothe mũru ũngĩmũhanĩkĩra, na nĩngĩ gũcaria kũgiria ũndũria ũtangiumĩra na kwagĩria kana kũnyihia ũndũ-ũrĩa ũrĩkĩtiĩ kumĩra.

Kũrakario nĩandũ Na he maũndũ marĩa mabatiĩ nĩ kũmenya atĩ maũru marĩa maumanaga nandũ kũrĩ we, na mũno mũno kumana na ciugo njũru, matingĩgũthũkĩra otigo oene nĩo mangĩthũkĩrwo, ũtangĩkorwo nĩũkwĩhangia namo na kũmetĩkĩria gũtongoria meciria maku. Hau nĩho mangĩgũthũkĩra ũtorĩa mathũkĩire acio. Noangĩkorwo ndũkũmehĩra kana kũmambararia, nĩũndũ woguo matingĩhota gũgũthũkĩra na jĩra oyothē.

Gũthondeka mūtũrĩre waku kũgacĩra nĩũndũ wa meciria mega Menya atĩ mūtũrĩre waku wĩhokete meciria maku. Angĩkorwo nĩ meciria mena kĩguni kũrĩwe he ndini kana kana megĩĩ thĩ ĩno, nĩũndũ woguo mūtũrĩre waku nĩ mwega na wĩna gĩkeno. Ũndũngĩ owothe nĩ mũgarũ na ũguo.

Kwĩiguithania na andũ nĩũndũ wa Ngai notiũndũ wa ciũmbe Na he maũndũ marĩa me kĩguni makĩria he kweheria wagagu, nĩ kwĩmenyeria kwaga gũcaria ngatho otiga kuma kwĩ Ngai owe wiki. Nĩũndũ woguo rĩ, ũngĩkĩra wega mũndũ ũrĩa wĩna kĩhoto igũrũ rĩaku, onakana ũrĩa ũtarĩ, menya atĩ

hau nĩũragwatanĩra na Ngai. Ndũkaĩ gũcaria ngatho
cia arĩa wĩkĩire wega, taũria Ngai augĩte ũkonĩĩ
ciũmbe ciake imũkonĩĩ:

﴿إِنَّمَا نُنْطِئُكُمْ لُجَّةِ اللَّهِ لَا نُريدُ مِنْكُمْ جَزَاءً وَلَا شُكْرًا ۝﴾

"Hatarĩ ngaja ithuĩ tũmũheyaga gĩa kũrĩa
nĩũndũ wa gũcaria irathimo cia Ngai. Tũtirenda
kuma kũrĩ inyuĩ marĩhi kana ngatho." (Sura Al-
Insan: 9)

Ũndũyũ nĩwĩkĩrĩrwo mũno harĩ gũikarania
mũndũ na mĩtumia wake, ciana ciake, na nĩũndũ
wa hinya wa mũikaraniĩ waku nao. Nĩũndũ woguo,
wajia kũmehereria ũru, nĩũgũkorwo warĩkia
kwĩhurũkia. Harĩ cianjĩrĩria cia kũhorera nĩ kuoya
mawega na kũmatũmĩra kumana na wendi wa
thĩiniĩ , hatarĩ gwĩka kĩa hinya he ũndũrĩa
ũragũthumbũra. Tũndũ nĩũndũ woguo wahota
gũcoka nathutha angĩkorwo nĩ waremwo kuona
mawega, thutha wa kuoya njĩra ndaihu ĩrĩa ĩtarĩ na
kĩguni. Ũcio nĩ ũgĩ. Ningĩ nĩ wagĩtĩire kuoya
maũndũ matheru na mena cama kumana na
maũndũ moru, na nĩũndũ woguo wongerereke
ũtheru wa ma, na kwehera maũndũ ma gĩko.

Kwĩhangia na marĩa mena kĩguni notimarĩa
matarĩ lga maũndũ marĩa mena kĩguni mbere yaku
na wĩrutanĩrie kũmakinyĩra, na ndũkaĩ kũgarũkĩra
marĩa mangĩgũthũkĩra nĩguo gwĩkenia namo, no nĩ
itũmi iria irehaga wagagu na kĩa. Tũmĩra ũhoreru

na ūrūmwe wa ngoro he kūruta wīra wa bata.

Kūrīkia maūndū kahinda gaka Na he maūndū marīa mekīguni, nī kūrīkia wīra mahinda maya, na kwīrutīra nīundū wa mawīra megūka. Ūū nītondū mawīra marīa matanarīka monganagia mawīra mangī marīa marīkītiī kūhītūka, na kuongerereka kwa mawīra marīa megūka, na gūtūma mūrigo kūrītūha. Noangīkorwo nī ūkūrīkia mawira mothe mahindainī mega, nīūkūhota kūruta mawīra marīa megūka na hinya wa meciria na hinya wa mwīrī.

Kūbanga maūndū kūringana na bata ohamwe na gūcaria mataro Nīūbatīī gūcagūra ciīko ciīna kīguni;ciīna bata makīria ningī ciīna bata makīria, na ūtheriī harī kīrīa ngoro yaku yerekeire harīkīo na he kīrīa wīna thuti na kīo mūno, tūndū mūgarū na ūguo kūrehaga kūnogio, mīnoga na kīeha. Caria ūteithio he ūndū ūyū na njīra ya gwīciria na jīra nginyanīru na kūhoya mataro. Tondū mūndū ūrīa ūhoyaga mataro ndangīrira ona hanini. Thoma na njīra ya ūmwnyereri megīī kīrīa ūrenda gwīka. Nīundū woguo, angīkorwo nīundū wīna kīguni na ūūrongoreriī, nīundū woguo wīhoke Ngai. Hatarī nganja Ngai endete arīa mamwīhokaga.

Na ngumo ciothe njega nī cia Ngai mwene hinya wothe, mwathani mūreri wa ciūmbe ciothe.

Na tha na thayū wa Ngai cikorwo igūrū wa mūtongoria witū Muhammad, bamīrī yake na arūmīrīri ake arīa mamwonire na makīmwtīkia.

NJĪRA CĪĪNA UMITHIO HE MŪTŪRĪRE WĪNA GĪKENO	1
Wambĩrĩria wa mwandĩki.....	2
Ibuku: Wĩtĩkio na gwĩka cĩiko njega.....	3
Ibuku: Kwĩhe mĩhango na cĩiko mũthemba mũna kana kwĩruta gĩthomo o gwothe kĩrĩa kĩna umithio.	10
Ibuku: Kũiririka Ngai mũno.....	13
Ibuku: Kwĩrutanĩria kweheria itũmi cia kũrehe wagagu na gũcaria itũmi cia kũrehe gĩkeno.....	16
Ibuku: Kũbanga maumĩrĩra moru makĩria.....	18
Ibuku: Hinya wa ngoro na kwaga gũthĩnĩka na kũhitio nĩũndũ	19
Ibuku: Kũmenyeria ngoro kũmĩrĩria kwaga gũkinyanĩra kwa andũ arĩa angĩ	21
Ibuku: Kũĩneana na kũirekereria he maũndũ marĩa marehaga wagagu.	23

رسالة الحرمين

Message of The Two Holy Mosques

Guidance content for the visitors of the Holy Mosque and
the Prophet's Mosque in languages.

